

กัณฑ์ที่๕๘ 1 ถัมมจักกัปปวัตตนสูตร

วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทฺธสฺส (๓ ทน)

เอวมเม สุตํ เอกํ สมยํ ภควา พาราณสียํ วิหริติ อสิปตเน มิคทาเย ตตฺรโข ภควา ปญฺจวคฺคิเย ภิกฺขุ
อานมฺเตสิ

เทวมเม ภิกฺขเว อนฺตา ปพฺพชิเตน นเสวิตพฺพา โย จายํ กามเสสุ กามสุขลฺลิกานุโยโค ทีโน คมฺโม โปถุช
ชนิกโก อนริโย อนตฺตสณฺหิตโต โย จายํ อตฺตกิลมณานุโยโค ทุกฺโข อนริโย อนตฺตสณฺหิตโต ฯ เอเต เต
ภิกฺขเว อุโห อนฺเต อนุปคมฺม มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา จกฺขุภรณิ ญฺาณภรณิ อุป
สมาย อภิญฺญาय สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ

กตมา จ สา ภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา จกฺขุภรณิ ญฺาณภรณิ อุปสมาย อภิ
ญฺาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ อยเมว อริโย อฏฺฐังคิกโก มคฺโค ฯ เสยฺยถิทํ ฯ สมฺมาทิฏฺฐิ
สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมุนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ อยํ
โข สา ภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา จกฺขุภรณิ ญฺาณภรณิ อุปสมาย อภิญฺญา
สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ

ณ บัดนี้ อาตมาภาพจักได้แสดงธรรมิกถา ในวันปวารณีสี่ที่ ๑๕ ค่ำ ในเดือนยี่นี้ เป็นวันขึ้นปีใหม่ของ
ทางสุริยคติ ผู้เทศน์ก็ต้องดำริหาเรื่องที่จะต้องแสดงให้สมกับวันขึ้นปีใหม่เป็นวัน แรก และเป็นวัน
มงคลของพระพุทธ-ศาสนิกชนทั้งหลาย

วันนี้แหละถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ เราจะทำอะไรจึงจะเป็นคนดี เรื่องนี้เรื่องที่เป็นมงคลดีไม่ดีนั้น
พระองค์ทรงรับสั่งยืนยันตัดสิน ตั้งแต่ปีใหม่นี้เราต้องตั้งใจเด็ดขาดลงไป สมกับที่พระองค์จอมปราชญ์
แสดงมงคลว่า

อเสวนา จ พาลานํ ปณฺชิตานญฺ จ เสวนา ปุชฺชา จ ปุชฺชานียานํ เอตมฺมงฺคฺลฺมฺตฺมํ

เราต้องตัดสินใจเด็ดขาดลงไปว่า อเสวนา จ พาลานํ ไม่เสพสมาคมคบหาคนพาลเด็ดขาดทีเดียว
ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ตั้งแต่ได้อรุณวันนี้ ไม่เสพคบหาสมาคมกับคนพาลเป็นเด็ดขาด จะเสพสมาคม
คบหาแต่บัณฑิตเท่านั้น จะบูชาสิ่งที่ควรบูชา ปุชฺชา จ ปุชฺชานียานํ เอตมิ วิภตฺตยํ

๓ ข้อนี้แหละเป็นมงคลอันสูงสุด คือ จะไม่คบคนพาล คบแต่บัณฑิต บูชาแต่สิ่งที่ควรบูชา ตั้งใจให้เด็ด
ขาดลงไปอย่างนี้ อย่างลกแลก ไม่เสพสมาคมกับคนพาลนะ

ในตัวของตัวเองมีหรือ ชีกทางโลกเป็นชีกของโลก โกรธ หลง นั้นเป็นเหตุของคนพาล เป็นเหตุให้เกิด
พาล

ชีกของไม่โลก ไมโกรธ ไม่หลง เป็นชีกของบัณฑิต เป็นเหตุให้เกิดบัณฑิต

เป็นสองอย่างนี้ กามสุขัลลิกานุโยค อตฺตกิลมณานุโยค

นี่เป็นตัวกามสุขัลลิกานุโยค อตฺตกิลมณานุโยคทีเดียว

เอเต เต ภิกฺขเว อุโก อนฺเต อนุปคมฺม มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา

ข้อปฏิบัติอันเป็นสายกลาง ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้อปฏิบัติเป็นกลาง ไม่แหวะเข้าใกล้ซึ่งที่สุดทั้งสองอย่าง

นี่นั่นนั้น อันพระตถาคตเจ้าได้ตรัสรู้แล้วด้วยปัญญาอันยิ่ง และทำความเห็นให้เป็นปกติ เรียกว่า

จกฺขุกรณฺี ญฺาณกรณฺี สํวตฺตติ ย่อมเป็นไปพร้อม

อุปสมาย เพื่อความเข้าไปสงบระงับ

อภิญฺญาย เพื่อความรู้ยิ่ง

สมฺโพธาย เพื่อความรู้พร้อม

นิพฺพานาย เพื่อความดับสนิท

กตมา จ สาภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้อปฏิบัติเป็นกลางนั้น ที่พระตถาคตเจ้าตรัสรู้แล้วด้วยปัญญาอันยิ่ง เป็นไฉน

อยเมว อริโย อญฺฐุงฺคิโก มคฺโค

หนทางที่องค์ ๘ ประการ ไปจากข้าศึก คือ กิเลสได้

เสยฺยถิํ ติ

สมฺมาทิฏฺฐิ ความเห็นชอบ

สมฺมาสงฺกปฺโป ความดำริชอบ

สมฺมาวาจา กล่าววาจาชอบ

สมฺมากมฺมฺนฺโต ทำการงานชอบ

สมฺมาอาชีโว เลี้ยงชีพชอบ

สมฺมาวายาโม ทำความเพียรชอบ

สมฺมาสติ ระลึกรชอบ

สมฺมาสมาธิ ตั้งใจชอบ

นี่ประกอบด้วยองค์ ๘ ประการ

อโย โข สา ภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา จกฺขุกรณฺี ญฺาณกรณฺี อุปสมาย อภิ

ญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ

อย่างนี้แหละภิกษุทั้งหลาย

อย่างนี้แหละข้อปฏิบัติอันเป็นกลาง ที่พระตถาคตเจ้าตรัสรู้ด้วยปัญญาอันยิ่ง

กระทำความเห็นให้เป็นปกติ

กระทำความรู้ให้เป็นปกติ

ย่อมเป็นไปเพื่อความออกไปสงบระงับ

เพื่อความรู้ยิ่งรู้พร้อมซึ่งพระนิพพาน

นี่หลักประธานปฐมเทศนา ทรงรับสั่งใจความพระพุทธศาสนาบอกพระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ โดยตรงๆ ไม่มีวกไปทางใดทางหนึ่งเลย บอกตรงๆ ที่เดียว

แต่ว่าผู้ฟังพอเป็นวิสัยใจคอเป็นฝ่าย ขิปปาภิญญา เท่านั้นก็เข้าใจแล้วว่าธรรมของพระศาสดานี้ลึกจริง

ถ้าไม่เป็นขิปปาภิญญา เป็นทันทาภิญญา จะต้องชี้แจงแสดงขยายออกไปอีก จึงจะเข้าใจปฐมเทศนา พระองค์ทรงรับสั่งบอกพระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ว่าที่สุดทั้งสองอย่างนั้นนั้นอันบรรพชิตไม่ควรเสพ

ที่สุด ๒ อย่างนะอะไร

เอาใจไปจด ในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส ในสัมผัสที่ขอบใจนั้นแหละ

หรือยินดีรูปเสียงกลิ่นรสสัมผัสที่ขอบใจนั้นแลตัวกามสุขัลลิกานุโยค

ถ้าเอาไปจดรูปนั้นเข้าแล้วจะเป็นอย่างไร

ทุกโข เป็นทุกข์แก่ผู้เอาใจไปจดนั้น

ทีโน ถ้าเอาใจไปจดเข้ารูปเสียงกลิ่นรสสัมผัสที่ขอบใจนั้น ใจต่ำ ไม่สูง ใจต่ำทีเดียว ใจมืดทีเดียว ไม่สว่างเพราะเอาไปจดกับอภัยที่ขอบใจที่มัวชั่วเช่นนั้น

ถ้าไปจดที่มีดมั่นก็แสวงหาที่มีดทีเดียว ไม่ไปทางสว่างละ

นั้นนะจับตัวได้ เอาใจเข้าจดกับรูปเสียงกลิ่นสัมผัสที่ขอบใจ ขวนไปทางมืดเสียแล้ว ไม่ขวนไปทางสว่าง ปิดทางสว่างเสียแล้ว

เมื่อเป็นอย่างนั้นท่านจึงได้ยืนยัน ทีโน ต่ำทราวม ไม่ไปทางนักปราชญ์ราชบัณฑิต ไปทางโลกไปทาง ปุถุชนคนพาลเสียแล้ว ทีโน ต่ำทราวมลงไปอย่างนี้

คมุโม ถ้าไปจดมันเข้าไม่สะดวก ทำให้ต้องปลุกบ้านปลุกเรือนให้เหมาะเจาะ มีฝารอบขอบซิดให้ดีจึง จะสมความปรารถนานั้น ไปเสียทางโน้นอีกแล้ว นั้นใจมันชักชวนเสียไปทางนั้นแล้วนั้น

คมุโม ไปดูขุขนิโก ก็หมักหมมสังสมกิเลสให้หนาขึ้นทุกที ไม่บางสักทีหนึ่ง นั้นแหละ รูปเสียงกลิ่นรส สัมผัสเข้ามามากๆ เป็นตึกร้านบ้านเรือนกันยกใหญ่เขียวคราวนี้ แน่นหนากันยกใหญ่เขียว

อนริโย ออกไม่ได้ ไม่ไปจากข้าศึกคือกิเลสได้ ไม่หลุดจากรูป เสียงกลิ่น รส สัมผัส ไม่หลุดจากความ ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ติดอยู่นั่นเอง

พระองค์ทรงรับสั่งว่า นี่ๆ พวกนี้ กามสุขัลลิกานุโยค ไปจากข้าศึกคือกิเลสไม่ได้ ไปไม่ได้ทีเดียว

อนตถสณฺหิตโต แล้วเป็นอย่างไรบ้าง ไม่มีประโยชน์เลย

ถามคนแก่ดูก็ได้ ที่ครอบครองเรือนมาแล้วที่ติดอยู่ในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสมาแล้ว ติดจนกระทั่ง ถึงแก่ เฒ่าชรา ไปถามเถอะ ๑๐๐ คน ๑,๐๐๐ คนมายืนยัน

บอกตรงทุกคน ทำไมจึงบอกตรงละ แกวางก้ามเสียแล้วนะ บอกตรงซิ ถ้ายังไม่วางก้าม ยังกระมัดกระเมี้ยนอยู่ ยังจะนิยมชมชื่นอยู่

นั่นพระองค์ทรงรับสั่งว่า กามสุขัลลิกานุโยค ไม่มีประโยชน์อะไร อย่าเข้าไปติด ถ้าเข้าไปติดแล้วไปไม่ได้

นั่นว่า โย จายั อุตตกิลมถานุโยโค ทุกฺโข ประกอบความลำบากให้แก่ตนเปล่า ไร้ประโยชน์

นี่ อุตตกิลมถานุโยโค เป็นทุกข์แก่ผู้ประกอบ ไปจากข้าศึกคือกิเลสนั้นไม่ได้ ไม่มีประโยชน์อีกเหมือนกัน

อุตตกิลมถานุโยโค นั้นทำอย่างไร ประกอบความลำบากให้แก่ตน พวกประกอบความลำบากให้มันทำอย่างไร นอนหนาม ตากแดด ย่างไฟ ไม้เคาะหน้าแข้ง หาบทราย นี่พวกประพฤติดับกิเลส นอนหนาม ตากแดด ย่างไฟ ไม้เคาะหน้าแข้ง หาบทราย

นอนหนาม หนามนั้นเจ็บเสียความสังขยินดีก็หายไป ได้ เข้าใจว่าหมดกิเลส เป็นทางหมดกิเลส

ตากแดดล่ะ เมื่อตากแดด แดดร้อนเข้าก็ไม่มีความกำหนดขยินดีเข้านะซิ เข้าใจว่ากิเลสดับแล้ว นั่นความเข้าใจของเขา เข้าใจอย่างนั้น

ย่างไฟล่ะ ย่างไฟมาจากแดด แดดไม่สะดวกก็เอาไฟย่าง มาก่อไฟ ก่อไฟถ่าน อยู่ข้างบนเข้าให้ นอนบนกองไฟ นอนบนไฟย่างนอนบนไฟ นอนข้างบนร้อนรุ่ม เหมือนอย่างกับไฟย่างนั้น ได้ชื่อว่าย่างไฟ

ไม้เคาะหน้าแข้งล่ะ มีความกำหนดขยินดีขึ้นมา ไม่รู้จะทำอย่างไร

มันเดินก็ไม่ถนัดขาแข้งไปหมด ไม้เคาะหน้าแข้งเปกเข้าไปให้ เจ็บบ หายความกำหนดขยินดี ดับไปเอื้อนี่ดีนี้ ได้อย่างทันอกทันใจ ทีหลังกำหนดขยินดีเวลาไหน ก็เอาไม้เคาะหน้าแข้งเปกๆ เข้าไปให้อย่างหนัก นี่ความกำหนดขยินดีก็หายไป

อย่างนี้เป็นหมู่เป็นพวกต้องทำเหมือนกัน เป็นหนทางดีทางถูกของเขา พวกไม้เคาะหน้าแข้ง

हाบทราย हाบทรายเหนื่อยเต็มที่ หมดความกำหนดขยินดี คว้าเปลี่ยวๆ ยังสยบเลย ถึงอย่างนั้น हाบทราย

ไอ้ ทรายกองใหญ่ที่พวกอุตตกิลมถานุโยค ประพฤติปฏิบัติอยู่นาน เข้ามาอาศัย กองใหญ่หมึ่มาทีเดียว हाบมาเอามากองเข้าไว้ हाบเข้ามากองไว้ใหญ่หมึ่มา นั่นเพื่อจะทำลายกิเลส ดับกิเลส

นี่เขาเรียกว่า อุตตกิลมถานุโยค ทั้งนั้น ลักษณะอุตตกิลมถานุโยคมีมากมายหลายประการ ที่ผิดทางมรรคผลปฏิบัติตนให้เหนื่อยเปล่าไม่มีประโยชน์ นั่นแหละอุตตกิลมถานุโยคทั้งนั้น

ขยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส อุตตกิลมถานุโยค เหมือนกัน เอาดีไม่ได้ เดือดร้อนรำไป นั่นอุตตกิลมถานุโยคเหมือนกัน

อุตตกิลมถานุโยค เป็นอย่างไรล่ะ ร่างกายทรุดโทรมไปตามกัน ฆ่าตัวเอง ทำลายกำลังตัวเอง ตัดแรงตัวเอง นี่มงายอวดว่าฉลาด

นี่คือที่เอ้อ เราไม่รู้เท่าทัน ถ้ารู้เท่าทันไม่ถึงขนาดนี้เลย เพราะไม่ได้ยินได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ ไม่ได้ฝึกฝนใจทางพระพุทธเจ้าเลย ความรู้ไม่เท่าทันจึงได้เป็น อตตกิลมณานุโยค อยู่เช่นนี้ นี้เรียกว่า อตตกิลมณานุโยค

๒ อย่างนี้ กามสุขัลลิกานุโยค อตตกิลมณานุโยค เลิกเสีย ไม่เสพ อย่าเสพ อย่าเอาใจไปจด อย่าเอาใจไปติดปล่อยทีเดียว ปล่อยเสียให้หมด

เมื่อปล่อยแล้วเดินมัชฌิมาปฏิปทา ข้อปฏิบัติอันเป็นกลาง ไม่แหว่งเข้าไปใกล้ซึ่งทางทั้งสองอย่างนั้น อันพระตถาคตเจ้าตรัสรู้แล้วด้วยพระญาณอันยิ่ง นี้ข้อปฏิบัติเป็นกลางซึ่งเราควรรู้

กลางนี้ลึกซึ้งนัก ไม่มีใครรู้ใครเข้าใจกันเลย ธรรมที่เรียกว่าข้อปฏิบัติอันเป็นกลางนะ ปฏิบัติ แปลว่า ถึงเฉพาะซึ่งกลาง

อะไรถึง ต้องเอาใจเข้าถึงซึ่งกลางซิ เอาใจเข้าไปถึงซึ่งกลาง

กลางอยู่ตรงไหน กลางมีแห่งเดียวเท่านั้นแหละ

เมื่อเราเกิดมาเป็นมนุษย์ใจเราก็กุดอยู่กลาง

เมื่อเวลาเราจะหลับ ใจเราก็กัดต้องไปหยุดกลาง ผิดกลางหลับไม่ได้

ผิดกลางเกิดไม่ได้ ผิดกลางตายไม่ได้ ผิดกลางตื่นไม่ได้ ต้องเข้ากลาง ถูกกลางละก็ เป็นเกิด เป็นหลับ เป็นตื่นกันทีเดียว

อยู่ตรงไหน ในมนุษย์นี้มีแห่งเดียวเท่านั้น ศูนย์กลางกายมนุษย์ สะดือทะลุหลังซึ่งได้กลุ่มเส้นหนึ่งตั้งได้ระดับกรอบปรอททีเดียว สะดือทะลุหลังซึ่งด้ายกลุ่มเส้นหนึ่งตั้ง ขวาทะลุซ้ายซึ่งด้ายกลุ่มอีกเส้นตั้ง อยู่ในระดับแค่นั้น ได้ระดับกันทีเดียว ได้ระดับกันเหมือนแม่น้ำทีเดียว ระดับน้ำหรือระดับปรอทแบบเดียวกัน

เมื่อได้ระดับเช่นนั้นแล้ว ตั้งทั้งสองเส้น ข้างหน้าข้างหลังตั้ง ตรงกลางจดกัน ตรงกลางจดกันนั้นแหละ เขาเรียกว่ากลางก๊ก ที่เส้นด้ายคาดกันไปนั้น กดลงไปนั้นกลางก๊ก กลางก๊กนั้นแหละถูกกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไส บริสุทธิต่างฟองไข่แดงของไก่ กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นั้นแหละ

แรกเรามาเกิด เอาใจหยุดอยู่ตรงนั้น

ตายก็ไปอยู่ตรงนั้น

หลับก็ไปอยู่ตรงนั้น

ตื่นก็ไปอยู่ตรงนั้น

นั้นแหละเป็นที่ดับ ที่หลับ ที่ตื่น กลางแท้ๆ เทียว กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสบริสุทธิต่างฟองไข่แดงของไก่ กลางนั้นแหละตรงกลางนั้นแหละ

ไปหยุดอยู่ที่ศูนย์กลางนั้นแหละ ได้ชื่อว่ามัชฌิมา มัชฌิมานะ พอหยุดก็หมดดี หมดชั่ว ไม่ดีไม่ชั่วกัน

หยุดที่เดียว

พอหยุดจัดเป็นบุญก็ได้

พอหยุดจัดเป็นบาปก็ได้

จัดเป็นดีก็ได้ ชั่วก็ได้

ต้องจัดเป็นกลางตรงนั้นแหละกลาง ใจหยุดก็เป็นกลางที่เดียว

นี่ที่พระองค์ให้หน่อยไว้กับองค์คุณลิวว่า สมณะหยุด สมณะหยุด

พระองค์ทรงเหลือวพระพักตร์มา สมณะหยุดแล้ว ท่านก็หยุด

นี่ต้องเอาใจไปหยุดตรงนี้ หยุดตรงนั้นถูกมีสมาธิปฏิบัติที่เดียว พอหยุดแล้วก็ตั้งใจอันนั้นที่หยุดนั้น

อย่าให้กลับมาไม่หยุดอีกนะ ให้หยุดไปเท่าเดียว นั้นแหละ

พอหยุดแล้วก็ถามชื่อว่า หยุดลงไปแล้วยังตามอัตตกลมณานุโยคมีไหม

ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ตัวรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ยินดีไหม ไม่มี นั่นกามสุขัลลิกานุโยค

ไม่มี ลำบากยากไร้ประโยชน์ (อัตตกลมณานุโยค) ไม่มี หยุดตามปกติ ของเขาไม่มี ทางเขาไม่มีแล้ว

เมื่อไม่มีทางดังกล่าวแล้ว นี่ตรงนี้แหละที่พระองค์ทรงรับสั่งว่า

ตถาคต อภิสมฺพุทฺธา พระตถาคตเจ้ารู้แล้วด้วยปัญญาถึง ตรงนี้แห่งเดียวเท่านั้น ตั้งต้นนี้แหละจน

กระทั่งถึงพระอรหัตตผล

ทีนี้จะแสดงวิธีตรัสรู้เป็นอันดับไป ถ้าไม่แสดงตรงไม่รู้ ฟังปฐมเทศนาไม่ออกที่เดียว อะไรละ พอหยุด

ก็เข้าคืออะไร

หยุดก็เข้านั้นละ เขาเรียกใจเป็นปกติละ หยุดนิ่งอย่าขยับไป

หยุดนิ่งพอถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ กลางของนิ่งนั้นแหละ จะไปเห็นดวงธรรมานุปัสสนาสติปัญญาฐาน

เท่าดวงจันทรดวงอาทิตย์ บริสุทธิสันนิทังกระจกคั่นช่องส่องเงาหน้า อยู่ในกลางหยุดกลางนิ่งนั้นแหละ

กลางนั้นแหละ

พอเข้าถึงกลางดวงธรรมานุปัสสนาสติปัญญาฐาน ก็หยุดนิ่งอยู่กลางดวงธรรมานุปัสสนาสติปัญญาฐานอีกแบบ

เดียวกัน พอถูกส่วนเข้าจะเข้าถึงดวงศีลเท่าดวงจันทรดวงอาทิตย์เหมือนกัน

หยุดอยู่กลางดวงศีลอีก ถูกส่วนเข้ากลางดวงศีลนั่นเองจะเข้าถึงดวงสมาธิ

หยุดอยู่กลางดวงสมาธินั้นแหละ ดวงเท่ากัน พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นจะเข้าถึงดวงปัญญา ดวงเท่ากัน

หยุดอยู่กลางดวงปัญญานั้นแหละ พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ เข้าถึงดวงวิมุตติ

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ พอถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณ-ทัสสนะ

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนั้นแหละ พอถูกส่วนเข้าเห็นกายมนุษย์ละเอียด เห็นแจ่มแปลก

จริง ภายนี้เราเคยฝันออกไป เวลาฝันมันออกไป เมื่อไม่ฝันมันอยู่ตรงนี้เองหรือ ให้เห็นแจ่มอยู่ในกลาง

ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ กลางตัวของตัวนั้น เห็นชัดเขียว อีกชั้นหนึ่งละนะ เข้ามาถึงนี่ละ

นี่พระพุทธรเจ้าเดินอย่างนี้ พักอย่างนี้ทีเดียว เอาเราเดินเข้ามาชั้นหนึ่งแล้ว เข้ามาถึงอีกชั้นหนึ่งแล้ว
ต่อไปนี่ไม่ใช่หน้าที่ของกายมนุษย์หยาบละ เป็นหน้าที่ของกายมนุษย์ละเอียดทำไป

ใจกายมนุษย์ละเอียด ก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่เป็นกายมนุษย์ละเอียด แบบเดียวกันทีเดียว
พอถูกส่วนก็เห็นดวงธรรมานุปัตสนา-สติปัฏฐาน

หยุดอยู่กลางดวงธรรมานุปัตสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าเข้าถึงดวงศีล

หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เข้าถึง ดวงสมาธิ

หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าเข้าถึงดวงปัญญา

หยุดกลางดวงปัญญาแบบเดียวกัน เข้าถึงดวงวิมุตติ

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายทิพย์

ที่นี้หมดหน้าที่ของกายมนุษย์ละเอียดไปแล้ว

ใจกายทิพย์ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางกายทิพย์อีก ถูกส่วนเข้าเห็นดวงธรรมานุปัตสนาสติปัฏฐาน

หยุดอยู่กลางดวงธรรมานุปัตสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล

หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าเห็นดวงสมาธิ

หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญา

หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็นกายทิพย์ละเอียด

ใจกายทิพย์ละเอียด หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางกายทิพย์ละเอียดอีก ถูกส่วนเข้าเห็น ดวงธรรมานุปัตสนาสติ
ปัฏฐาน แบบเดียวกัน

หยุดอยู่กลางดวงธรรมานุปัตสนาสติปัฏฐานพอถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล ดวงเท่ากัน

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าเห็นดวงสมาธิ

หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญา

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าเห็นกายรูปพรหม

ใจกายรูปพรหม หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ถูกส่วนเข้าเห็น ดวงธรรมานุ
ปัตสนาสติปัฏฐาน

หยุดศูนย์กลางดวงธรรมานุปัตสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล

หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าเห็นดวงสมาธิ

หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญา

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าเห็นกายรูปพรหมละเอียด

ใจกายรูปพรหมละเอียด หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด นี่เป็นกายที่ ๖ แล้ว พอถูกส่วนเข้าเห็นดวงธรรมานุปัตสนาสติปัญญา

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมานุปัตสนาสติปัญญา พอถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล พอถูกส่วนเข้าเห็นดวงสมาธิ

หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญา

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดกลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ส่วนเข้าเห็นกายรูปพรหม

กายรูปพรหม หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ถูกส่วนเข้าเห็นดวงธรรมานุปัตสนาสติปัญญา

หยุดนิ่งอยู่กลางดวงธรรมานุปัตสนาสติปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าเห็นดวงสมาธิ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญา

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าเห็นกายรูปพรหมละเอียด

หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด ถูกส่วนเข้าเห็นดวงธรรมานุปัตสนาสติปัญญา

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมานุปัตสนาสติปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าเห็นดวงสมาธิ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญา

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าเห็นกายธรรมรูปเหมือนพระพุทธรูปปฏิมากร เกตุ ดอกบัวตูม ใสเป็นกระจกคันฉ่องส่องเงาหน้า ห น้าดักโตเล็กตามส่วน ไม่ถึง ๕ วา หย่อนกว่า ๕ วา นี้เรียกว่า กายธรรม

กายธรรมนี้เรียกว่า พุทธรัตนะ นี้พระพุทธรูปเจ้าท่านตรัสรู้ได้อย่างนี้ นี้ปฐมยามได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรูปเจ้า อย่างนี้ทีเดียว เป็นตัวพระพุทธรูปอย่างนี้ นี้พระพุทธรูปเจ้าท่านตรัสรู้ขึ้นอย่างนี้ เป็นตัวพระพุทธรูปเจ้าที่

เดียว รูปเหมือนพระปฏิมากร เกตุดอกบัวตูม ใสเป็นกระจกคั่นฉ่องส่องหน้าที่ทำรูปไว้นี้แหละ นี่แหละ ตัวพระพุทธเจ้าทีเดียว แต่ว่ากายเป็นที่ ๙

กายที่ ๙ เป็นกายนอกภพ ไม่ใช่ภายในภพ

ทำไม่รู้ว่า เป็นพระพุทธเจ้า ก็ทำรูปไว้ทุกวัดทุกวาจะ ไม่รู้ว่าเป็นพระพุทธเจ้าอย่างไร ทำตำราไว้อย่างนี้ ก่อนเราเกิดมาเป็นไหนๆ ก็ทำไว้อย่างนี้ ปรากฏอย่างนี้แหละตัวพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทีเดียว ตัวพุทธรัตนะทีเดียว

อ้อ นี่เข้าถึงพุทธรัตนะเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว

ที่ท่านรับรองว่า

ตถาคตเน อภิสมพุทฺธา ตถาคตเน แปลว่า ตถาคตธรรมกายนะ แต่ว่าธรรมกายนั้นท่านทรงรับสั่งว่า ธรรมกาย อหิ อิติปิ เราพระตถาคตผู้เป็นธรรมกาย

ตถาคตสุส วาเสฏฺฐ เอตํ ธรรมกายิติ วจนํ คำว่าธรรมกายนะ ตถาคตแท้ๆ ทรงรับสั่งอย่างนี้ เข้าถึงธรรมกายแล้วนี่ ตถาคตทีเดียว รู้ขึ้นแล้ว เป็นขึ้นแล้ว ปรากฏขึ้นแล้ว

ต่อไปนี่เรามาเป็นธรรมกายดังนี้ รู้จักทางแล้ว ใจธรรมกายก็หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย

ดวงธรรมของธรรมกายวัดผ่าเส้นศูนย์กลางเท่าหน้าตักธรรมกาย กลมรอบตัว ใสเกินกว่าใส ใจธรรมกาย ก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย หยุดนิ่ง พอถูกส่วนถึง ดวงธรรมานุปัสสนาสติปัญญาฐาน เท่า ดวงธรรมนั้น

หยุดอยู่กลางดวงธรรมานุปัสสนาสติปัญญาฐาน ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล

หยุดอยู่กลางดวงศีล พอถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงสมาธิ

หยุดนิ่งอยู่กลางดวงสมาธิ เห็นดวงปัญญา

หยุดนิ่งอยู่กลางดวงปัญญา ก็เห็นดวงวิมุตติ

หยุดนิ่งอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดนิ่งอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็น ธรรมกายละเอียด หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้นไป

ธรรมกายหยาบเป็นพุทธรัตนะ

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายวัดผ่าเส้นศูนย์กลางเท่าหน้าตักธรรมกายเป็นธรรมรัตนะ

ธรรมกายละเอียดอยู่ในกลางดวงธรรมรัตนะ นั้นแหละเป็นสังขรัตนะ

ดังนี้ อยู่ในตัว ที่อื่นไม่มี ทุกคนมีอยู่ในตัวของตัว

ผู้หญิงก็มี ผู้ชายก็มี เช่นเดียวกันทุกคน

นี่แหละพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังขรัตนะ

เมื่อรู้จักดังนี้ เมื่อท่านเป็นพระพุทธเจ้าขึ้น เช่นนี้แล้ว นี่เป็นโคตรภูแล้ว ท่านก็สำเร็จขึ้นไปอีก ๘ ชั้น
ท่านก็เป็นพระอรหันต์ไปอยู่กับพระพุทธเจ้าทีเดียว

พอเป็นสัพพัญญูพุทธเจ้า ก็ท่านเอาเรื่องนี้มาแสดงกับพระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ให้พระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕
ฟัง ท่านแสดงเรื่องของท่านว่า อันเราตถาคตเจ้าตรัสรู้แล้วด้วยปัญญาอันยิ่ง

ท่านทำความเข้าใจเป็นปกติ เห็นอะไร ตาอะไร? ตาพระพุทธเจ้า ตาธรรมกาย มีตา ตาดีนัก เห็นด้วย
ตาธรรมกายนั้นแหละ

จกขุภรณ์ ทำให้เห็นเป็นปกติ เห็นความจริงหมด

ญาณภรณ์ กระทบความรู้ให้เป็นปกติ ญาณของท่าน

เมื่อท่านเป็นมนุษย์ ส่วนดวงวิญญาณของท่านก็เล็กเท่าดวงตาดำข้างในของท่าน เมื่อท่านขึ้นไปเป็น
พระพุทธเจ้าแล้ว ตาของท่านก็มีเหมือนเราเช่นนี้ ตาธรรมกาย มีญาณของธรรมกาย มีดวงวิญญาณ
นั้นแหละกลับเป็นดวงญาณใหญ่โตมหิฬารใหญ่โตขึ้น ดวงใสเท่าดวงตาดำข้างในแหละที่มีความรู้
อยู่ในใจนี้แหละเขาเรียกว่าดวง วิญญาณ

พอไปเป็นธรรมกายเข้าแล้วกลับเป็นดวงญาณทีเดียว วัดผ่าเส้นศูนย์กลางเท่าหน้าตักธรรมกาย ดวง
ญาณเท่าหน้าตักธรรมกาย นั้นแหละเรียกว่า จกขุภรณ์ เห็นเป็นปกติ เห็นด้วยตาธรรมกาย เห็นอะไร
เห็นเบญจขันธ์ทั้ง ๕ ในมนุษย์โลกนี้

รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ของมนุษย์ของมนุษย์ละเอียด

รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ของกายทิพย์ ของกายทิพย์ละเอียด

เห็นรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ของกายรูปพรหม รูปพรหมละเอียด อรูปพรหม อรูปพรหม
ละเอียด

เห็นเบญจขันธ์ทั้ง ๕ ของ ๘ กาย นี้

เห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เห็นจริง เห็นด้วยตาธรรมกาย เห็นไม่เที่ยงจริงๆ เห็นจริงอย่างนี้ ตา
มนุษย์เห็นไม่ได้

ตา ๘ กายในภพนี้เห็นไม่ได้

กายมนุษย์ก็ไม่เห็น

กายรูปพรหมก็ไม่เห็น

กายรูปพรหมละเอียดก็ไม่เห็น

อรูปพรหมก็ไม่เห็น

อรูปพรหมละเอียดก็ไม่เห็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เห็นไม่ได้ ตามันไม่ดี ตามันไม่ถึงขั้นที่จะได้เห็น
อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ทำไมไม่ถึงขนาดเล่า ก็มันชั้นสมณะนี้

กายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กาย

อรุปรพรม กายอรุปรพรมละเอียด นี้มันชั้นสมณะ

แต่รูปฌานเท่านั้นเลยไปไม่ได้ พอถึงกายธรรมมันชั้นวิปัสสนา ตาพระพุทธเจ้าท่านก็เห็นเบญจขันธ์ทั้ง

๕ เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แท้ๆ เห็นจริงๆ จังๆ อย่างนั้นละ

เห็นแท้ที่เดียว เห็นชัดๆ ไม่ได้เห็นด้วยตาภายในภพ เห็นด้วยตาธรรมกาย

รู้ด้วยญาณธรรมกาย

เห็นด้วยตาพระพุทธเจ้า

รู้ด้วยญาณพระพุทธเจ้า

เห็นอย่างนี้แหละ เห็นด้วยตาของพระตถาคตเจ้า รู้ด้วยญาณของพระตถาคตเจ้า ธรรมกายนั้นเป็นตัว
ของพระตถาคตเจ้าที่เดียว ไม่ใช่อื่น เห็นชัดอย่างนี้

นี้แหละเห็นอย่างนี้แหละ เขาเรียกว่าวิปัสสนา เห็นเบญจขันธ์ทั้ง ๕ เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

เห็นเป็นอนิจจังนะเห็นอย่างไร?

เห็นตั้งแต่กายมนุษย์เกิด กายมนุษย์เกิดไม่อยู่ที่ เกิดเรื่อยๆ เกิดริบๆ

เหมือนไฟจุดอยู่ มีไส้ มีน้ำมัน มีตะเกียงจุดมันก็ลุกโพล่ง เราเข้าใจว่าไฟดวงนั้นเป็นอย่างนั้นแหละ

ไอ้กายมนุษย์มันก็เป็นอย่างนั้นแหละ แต่ตาธรรมกายไม่เห็นอย่างนั้น เห็นไฟเก่าหมดไป ไฟใหม่เดิน

เรื่อยขึ้นมา ไฟเก่าหมดไป ไฟใหม่เดินเรื่อยขึ้นมา แล้วก็เอามือคลำดูข้างบนก็รู้ ร้อนวูบๆๆ ไป อ้อ

ไฟใหม่เกิดเรื่อย

กายมนุษย์นี้ก็เช่นเดียวกัน ไอ้เก่าตายไป ไอ้ใหม่เกิดเรื่อย หนุ่ไม่ได้หยุดเหมือนไฟ เหมือนดวงไฟ

อย่างนั้นแหละ ไม่ขาดสาย มันเกิดหนุ่อย่างนั้น นั่นเห็นขนาดนั้น เห็นเกิดเห็นตายเรื่อย เกิดแล้วก็

ตายไป เกิดแล้วก็ตายไป ไม่มีหยุดละ

เหมือนกันหมดทั้งสากลโลก เห็นที่เดียวว่ามีแต่เกิด กับดับ

ยงฺกิญฺจิ สมุทฺยธมฺมํ สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมํ

สิ่งทั้งปวงมีความเกิดเป็นธรรมดา ย่อมมีความเกิดเสมอ

สิ่งทั้งปวงมีเกิดเสมอ มีความดับเสมอ

มีเกิดกับดับ ๒ อย่างเท่านั้น หมดทั้งสากลโลก เห็นด้วยตาธรรมกาย รู้ด้วยญาณธรรมกายจริงๆ

อย่างนี้

นี้ทำวิปัสสนาเห็นจริง เห็นจังอย่างนี้

ขันธ์ ๕ อายุตนะ ๑๒ ก็แบบเดียวกัน

โส สมุปาทยธมฺมํ เห็นตลอดขันธ์ ๕ อายุตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ อินทรีย์ ๒๒ อริยสัจ ๔ ปฏิจจสมุปบาท

ธรรม ๘ ดวงนี้เห็นตลอดหมด

เห็นจริงเห็นจังที่เดียว เห็นด้วยตาธรรมกาย รู้ด้วยญาณธรรมกาย รู้ชัดอย่างนี้ นี้เรียกว่า

ส่วตฺตติ ย่อมเป็นด้วยพร้อม

อุปสมาย เพื่อความสงบ

เมื่อเห็นเช่นนั้นแล้ว ความยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ไม่มี สงบหมด หายไปหมด เจ็บฉันเขียว ที่ยึดติดถอนไม่ออก เจ็บฉันเขียว

อภิปัญญา รู้ยิ่งทุกสิ่งทุกอย่าง

สมุโพรธา รู้พร้อมรู้จริงทุกสิ่งทุกอย่าง

นิพพานาย ดับหมด ราคะ โทสะ โมหะ ดับหมด ปราภฏอย่างนี้ ดังความจริงอย่างนี้

นี่ที่ไปถึงพระตถาคตเจ้าอย่างนี้ ไปถึงธรรมกายเช่นนี้ ไม่ได้ไปทางอื่นเลย ไปทางปฐมมรรค ไปกลาง

ดวงธรรมานุัสสนาสติปัญญา ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ

ดวงศีลคืออะไร

ดวงศีลนั้นคือ สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว อริยมรรค ๓ องค์นั้นเรียกว่าดวงศีล

ดวงสมาธิ สัมมาวาจาโม สัมมาสติ สัมมาสมาธิ อริยมรรคอีก ๓ องค์

ดวงปัญญา สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปो เป็น ๘ องค์ในอริยมรรคนั้นทั้งสิ้น อยู่ในนั้น จึงได้เข้าถึง

ธรรมกายนี้ได้ ถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ แท้ๆ

นี่แหละให้แน่วแน่นงไว้ เราก็เกิดมาประสบพบพระพุทธศาสนา พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ไม่ได้ ถึงตัวจริงของศาสนาไม่ได้ มีตัวจริงศาสนา

นี่แก่นศาสนา อยู่ในตัวของเราเป็นลำดับของกายเข้าไป อย่าไปทางอื่นนะ ไม่ได้ ต้องไปทางหยุดทาง

เดียว จะยุ่งยากอย่างหนึ่งอย่างใดเข้าไปให้ถึง หยุดให้ถูกส่วน หยุดให้เข้ากลาง หยุดให้ถูกเป้าหมายใจ

คำของพระพุทธศาสนา ทำตามที่พระองค์รับสั่งไว้ในปฐมเทศนา ให้แน่อนอย่างนี้ จะได้เข้าถึงตัวจริง เช่นนี้

ถ้าเข้าถึงตัวจริงเช่นนี้แล้ว ก็พึงรู้ อ้อ ที่แสดงมานี้ เว้นเสียจากที่สุดทั้ง ๒ สิ่ง ไม่เสพที่สุดทั้ง ๒ นั้น

เดินตามมัชฌิมาปฏิปทาไป ทางศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ ไปเป็นลำดับนั้นจึงเข้า

ถึง ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เป็นตถาคตเจ้าแท้ๆ ดังที่ได้แสดงมานี้ตั้งแต่ต้นจนจบเวลานี้ ผู้มีปรีชาญาณ มนสิการกำหนดไว้ในใจทุกคนทุกถ้วนหน้า

วันนี้เป็นวันปีใหม่ ได้แสดงปฐมเทศนา พระองค์ทรงตรัสเทศนาเป็นเบื้องต้น เป็นที่แรกเรียกว่า

ปฐมเทศนา พอเป็นเครื่องประดับประดาของฉัตรธำมรงค์ประดับสติปัญญา คุณสมบัติของท่านพุทธ

บริษัท คฤหัสถ์ บรรพชิตบรรดามาสโมสรมโนสถานี่ทุกถ้วนหน้า ว่าเราท่านทั้งหลายผู้เป็นเมธีมี

ปัญญาต้องการสิ่งที่เป็นมงคล ต้องการความเจริญแล้ว ตั้งใจให้แน่วแน่นงไว้ถึงพระรัตนตรัย

วันนี้เป็นวันใหม่ ชั่วร้ายด้วยกาย วาจา ใจ ตัดขาด อย่ากระทำ

ทำใจให้หยุดให้ถูกเป้าหมายใจคำทางพระพุทธศาสนา ที่ได้ชี้แจงแสดงมา มนุษย์แท้ๆ ถึงจะไม่เข้าใจ

อย่างดี มนุษย์ธรรมดาเห็นจะดีกว่าค่างควาแน่น ฟังเทศน์เอาบุญกัน ไม่ฟังเทศน์เอาเรื่องเอาราวกัน คน แก่คนเฒ่าเป็นอย่างนั้น

คนที่สนใจฟังธรรมจริงๆ เรียนธรรมจริงๆ รู้ธรรมจริงๆ เป็นอีกพวกหนึ่ง ต้องเรียนเอาเรื่องเอาราวกันจริงๆ จึงจะปฏิบัติธรรมกันในพระพุทธศาสนาได้ ดังนี้

ที่ชี้แจงแสดงมานี้ เป็นตำรับตำราแน่นอนในทางพระพุทธศาสนา ตามวาระพระบาลีคือความเป็นสยามภาษาตามมตยาธิบายพอสมควรแก่เวลา

นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ สิ่งอื่นไม่ใช่ที่พึ่งอันประเสริฐของเราท่านทั้งหลาย

สรณํ เม รตนตฺตยํ พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเราท่านทั้งหลาย

เอเตน สจฺจวชฺเชน ด้วยอำนาจความสัตย์ที่ได้อ้างธรรมปฏิบัติมาตั้งแต่ต้นจนจบตอนนี้

สทาโสตุสสึ ภวนฺตุ เต ขอความสุขสวัสดีจงบังเกิดแก่ท่านทั้งหลายบรรดามาสมโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า

อาตมภาพชี้แจงแสดงมาพอสมควรแก่เวลา ขอสมมุติยุติธรรมิกถาโดยอรรถนิยามความเพียงเท่านี้

เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้